

Mere plads i parcelhuset - mindre plads i institutionen

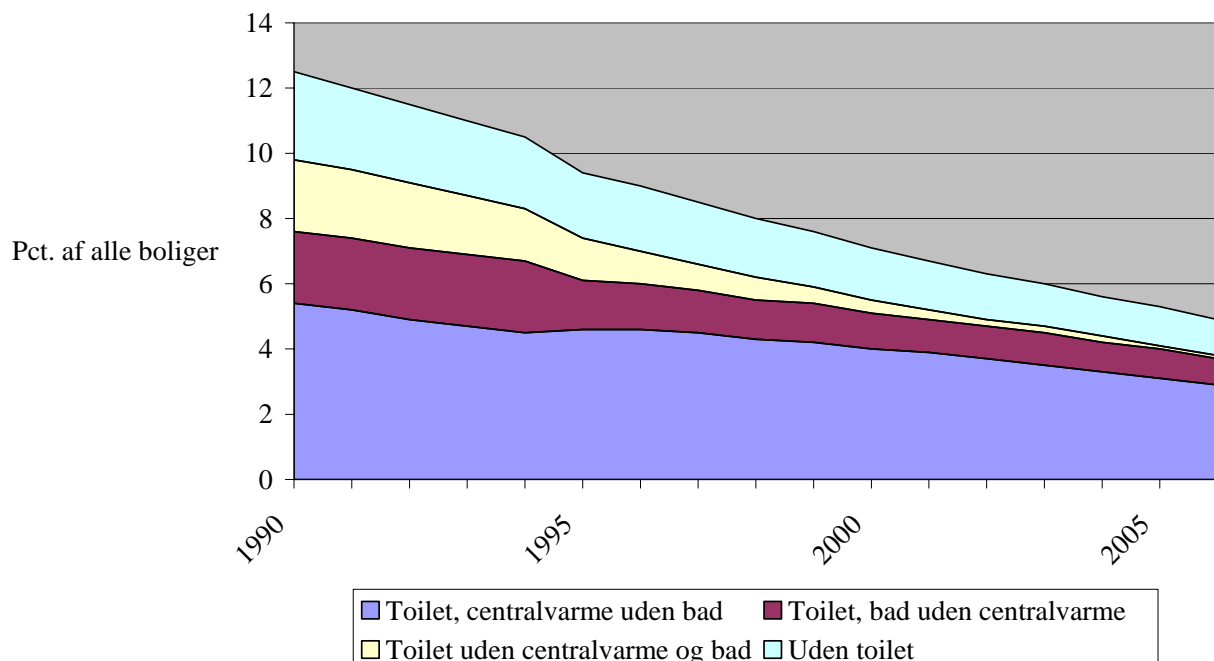
- Har børnene fået mere plads i hjemmene, men mindre i de institutioner, hvor de tilbringer halvdelen af deres vågne tid på hverdage?

Det spørgsmål søges belyst i dette notat, som er udført af Bureau 2000 for FOA-Pædagogisk Sektor.

Notatet peger i retning af, at spørgsmålet må besvares med et *JA*. Der er blevet mindre plads pr. barn. Men de tilgængelige data er for usikre til, at man kan sige, *hvor meget* pladsen er blevet trangere.

Gennem en årrække er der sket en gradvis forbedring af danskernes boligstandard. Som det fremgår af Figur 1, er forbedringen bl.a. sket ved, at der er ryddet ud i de utidssvarende boliger, som ikke har eget toilet og bad og centralvarme. I dag er det kun 5 pct. af boligerne, der må undvære disse faciliteter.

Andel af utidssvarende boliger 1990-2006

Der er også sket en langsom forbedring af pladsforholdene i hjemmene. Danskerne bor i dag med gennemsnitlig 56 kvm. pr. person. Det er 4,3 kvm. mere end i 1990 20 år siden.

Det er imidlertid tvivlsomt, om børnene oplever mere rummelighed i hverdagen. Et dansk institutionsbarn tilbringer på hverdage ca. halvdelen af sin tid i institutionen. Spørgsmålet er, om der er sket en forbedring her, svarende til dén, som er sket i hjemmene.

For at vurdere dette har Bureau 2000 sammenholdt to beregnede tal:

- 1) Det ene er det gennemsnitlige antal børn pr. institution. Det er beregnet på grundlag af Danmarks Statistiks sociale ressourceopgørelse ved at dividere antallet af indskrevne børn med antal institutioner. Institutionerne omfatter i denne forbindelse vuggestuer, børnehaver, aldersintegrerede institutioner, fritidshjem, skolefritidsordninger og klubber – men ikke dagplejehjem.
- 2) Det andet tal er beregnet på grundlag af et specialudtræk fra det BBR-register, som Erhvervs- og Byggestyrelsen har opbygget, om arealforhold for den gruppe af bygninger (eller bygningsenheder), som er beregnet som ”daginstitutioner” i dette register.

Ved at dividere disse to tal med hinanden kan man så beregne hvor mange kvadratmeter, der er pr. barn.

Nogle hovedtal fremgår af tabellen nedenfor:

Table 1. Beregning af kvadratmetre pr. barn i daginstitutioner m.v. 1990-2005

År	Indskrevne pr. institution	BBR-areal	Kvm. pr. barn
1990	51,8	396	7,6
1991	52,9	395	7,5
1992	54,4	398	7,3
1993	55,1	400	7,3
1994	56,2	401	7,1
1995	58,3	403	6,9
1996	60,1	406	6,8
1997	62,2	411	6,6
1998	64,0	417	6,5
1999	66,3	422	6,4
2000	67,9	426	6,3
2001	69,4	428	6,2
2002	71,2	430	6
2003	72,4	434	6
2004	74,2	436	5,9
2005	76,0	439	5,8

Det skal straks bemærkes, at beregningen er meget grov og behæftet med betydelig usikkerhed. BBR-registeret skelner ikke mellem de forskellige institutionstyper, og hvis man f.eks. indretter en skolefritidsordning i en eksisterende skolebygning, vil dette normalt ikke føre til, at bygningens anvendelseskode ændres fra ”skole” til ”daginstitution”. Men hvis en SFO nyopføres på sin egen grund eller er et omdannet fritidshjem, vil anvendelseskoden være ”daginstitution”. Man kan derfor formode, at en stadig større del af skolefritidsordningerne er kommet med, hvilket kan være forklaringen på, at BBR i 2005 har registreret et antal ”daginstitutioner” svarende til 71 pct. af det

faktiske tal, men kun 59 pct. i 1990.¹ Dette modsvarer dog antagelig af, at antal børn i skolefritidsordninger også udgør en voksende del af det faktiske antal indskrevne.

Man kommer dog ikke uden om, at der er betydelige mørketal i BBR-registreringen, og at man kunne få en langt mere præcis analyse, hvis man kunne tage hensyn til aldersfordelingen – dvs. hvis institutionerne i BBR var aldersfordelt.

En simpel beregning ud fra Tabel 1 giver som resultat, at arealet pr. barn skulle være faldet med 24 pct. siden 1990. Beregningsmetoden er for usikker til, at man kan vurdere den præcise størrelse af dette fald.

Det må dog vurderes som helt usandsynligt, at en korrektion for aldersfordeling vil føre til, at arealet pr. barn alligevel ikke er faldet. Der er heller ingen grund til at tro, at en ændring i hvilke institutioner, der er med de enkelte år har så stor en systematisk slagside, at dette kan føre til, at der ikke er sket et fald i arealet pr. barn.

På grund af den store usikkerhed i tallene må man dog nøjes med et skøn, snarere end et præcist tal. Bureau 2000 vurderer, at pladsen pr. barn antagelig er blevet 10-20 pct. mindre siden 1990.

Det bemærkes, at denne udvikling er sket i en periode, hvor afskaffelse af ventelisterne har haft højeste politiske prioritet. Det kan give anledning til håb om, at udviklingen går den anden vej, nu hvor børnetallet ikke længere stiger.

¹ Bureau 2000 har i analysen alle årene skønsmæssigt frasortet daginstitutioner i flere etager og daginstitutioner med et areal på mindre end 100 kvm. eller mere end 1200 kvm. Det antages, at disse bygninger enten ikke er daginstitutioner eller indeholder andet end en daginstitution. Da frasorteringen er omtrent den samme fra år til år, påvirker det ikke udviklingstendensen.